

Abes in hoc ultimo Tomo lector optime, primū commentarios diui Hieronymi in euangelium Matthæi, & in Paulinas epistolas, uidelicet ad Galatas, Ephesios, Titum, Philemonem: quos esse *winiorum*, hoc est, legitimos & germanos, cum sti-
lus ipse qui doctis & ijs, qui iudicio ualent, planè lydius lapis est, iuxta prouerbium, tum
ex ijs ipsis alibi citata testimonij certissimo comprobant. Deinde commentarios in euangeli-
um Marci planè suppositios, & Hieronymo haec tenus inscriptos, sed impudentissi-
me, quando ne pilum quidem habent Hieronymianæ eruditio[n]is. Ad hæc Lucæ & Ioan-
nis euangeliorum contextum, aliquanto quam antehac castigatiorem: in hoc à nobis ad-
iunctum, ut euangelico illi canonii cuius Euſebium autorem ferunt responderet: in quo re-
ſtituendo uehemeter est à nobis sudatum, miniatulorum uice numeroru[m] uulgaribus istis
notulis quas ciphras uocant uti coactis. Postremo cōmentarios in omnes diui Pauli epि-
stolas, quas Hieronymo uendicabat codex quidam, obſoleta uetus tatis, Gothicis chara-
cteribus exaratus; sic sanè perplexis & iam præ uetus tate euanidis, ut coacti fuerimus in
elementariorum ordinem rursus descendere: & quod in ludo puelli faciunt, literarijs apि-
culis noscitandis operam dare; sed & hi sicut proxime superiores, indigni sunt iudicandi
qui Hieronymo tribuantur. Quando enim sic ineptit Hieronymus, ut hic interpres quis
quis is demum fuit: quando sic balbutit, ut hic frequentissime folœcissat? Tametsi is qui
glossam (ut uocant) ordinariam consarcinavit, Hieronymi titulo nonnulla citat, quæ no-
minatim in his commētarijs compriuntur. At hoc neutiquam satis probauerit Hierony-
mi Stridonensis esse, quod scilicet sint illius nomine citata. Neque enim hoc agebat glossa-
Drius iste, siue Rabanus is fuit, siue alijs quispiam: ut cuius essent, inquireret: sed pro tem-
pore quod ad rem suā faciebat, id excerperebat. Dicit hic aliquis: quid igitur hic opus erat
adulterina legitimis cum excluderentur admiscere? Huic respondebimus quod etiam in
alijs præfationibus ante diximus, nos uidelicet non doctis modo, sed & indoctis uoluisse
morem gerere. Si commentarios in Marcum omissemus, aut in Paulum non appressisse-
mus, quas statim imperiti tragœdias excitassent. Et habent qui sunt apud Hesiódum, de
primo secundoue hominum genere: quod aut illi per seipſos, aut hi præmoniti cum iudi-
cio legant: & non deest stupidis illis tertij generis apud eundem poëtam quod amplectan-
tur, ne scilicet non sit parœmia locus, similes habent labra lactucas. Quanquam in his ip-
sis in Marcum & Paulum commentarijs, quædam inuenire licet, quæ doctis etiam place-
re posſint, nimirū ex Hieronymi penu de prompta à studioſo uidelicet aliquo, qui cū per-
currit Hieronymianas lucubrationes, in hoc multa sublegerit: ut deinde suis admisce-
ret, quo uerius huius fuci merito, Hieronymus uideri posset. Quod studium olim fuit mo-
nachis, his maxime qui de familia sunt diui Benedicti: nam apud hos ut religionis, sic etiā
literariū multos annos (ut ita dicam) tyrannis fuit: cum mundus à simplicitate Christi de-
sciscens, bellis operam daret: & in barbaricā quandam feritatem contempto sapientiæ stu-
dio, sensim prolaberetur: & erat tēpus quo nihil placaret quod Hieronymi nō esset: haud
secus quam hodie multis nihil probatur, nisi quod Scotū aut Thomam sapiat. Tum ne-
bulonibus quibusdam ansa fuit præbita, simplicioribus imponēdi, uēditabantq[ue] passim
pro Hieronymo nærias suas: & celeberrimi sanctissimiq[ue] viri titulum nugis quālibet nu-
gacibus præfigebant. Cæterum ut detur etiam inter multas paleas aliquod granulū repe-
rire: cum tantum supersit Hieronymi scriptorū, istos cōmentarios nigro calculo notamus:
& indigos censemus in quibus legēdis studioſi bonas horas male collocēt. Docti, quiq[ue]
sunt narīs emunctæ (certo scimus) nobiscum facient, imperitorū & crassorum iudiciū ni-
hil mora.